

Fra:

Kostreform for bedre helse

v/ leder av fagrådet Erik Hexeberg

post@kostreform.no

Sandvika 6. mars 2013

Mattilsynet, Hovedkontoret Tilsynsavdelingen

postmottak@mattilsynet.no

Klage på markedsføring av Vita Hjertego

I markedsføringen av produktserien Vita Hjertego fremkommer det mange helsepåstander.

Vår gjennomgang er basert produsenten Mills' internettside - <http://www.vitahjertego.no/forside> per 5/3-2013.

Lovligheten av å anvende helsepåstander er regulert i forskrift "FOR 2010-02-17 nr 187: Forskrift om ernærings- og helsepåstander om næringsmidler". Ettersom dette dreier seg om helsepåstander vises til definisjon av "påstander" og "helsepåstander" i Artikkel 2. Definisjoner.

Videre menes i denne forordning med:

- 1) « påstand » ethvert budskap eller enhver framstilling som ikke er obligatorisk i henhold til Fellesskapets regelverk eller nasjonal lovgivning, herunder bilder, grafikk eller symboler uansett form, som angir, antyder eller gir inntrykk av at næringsmiddelet har særlige egenskaper,*
- 5) « helsepåstand » enhver påstand som angir, antyder eller gir inntrykk av at det er en sammenheng mellom en næringsmiddelgruppe, et næringsmiddel eller én av dets bestanddeler og helse,*
- 6) « påstand om redusert sykdomsrisiko » enhver helsepåstand som angir, antyder eller gir inntrykk av at inntak av en næringsmiddelgruppe, et næringsmiddel eller én av dets bestanddeler, i betydelig grad reduserer en risikofaktor for utvikling av sykdom hos mennesker,*

Hele Vita Hjertego-kampanjen er i strid med følgende punkter i Artikkel 3
Allmenne prinsipper for alle påstander:

Ernærings- og helsepåstander kan bare benyttes på merkingen, pakningsutformingen eller i reklamen for næringsmidler som bringes i omsetning i Fellesskapet, dersom de er i samsvar med bestemmelsene i denne forordning.

Med forbehold for direktiv 2000/13/EF og 84/450/EØF, skal ernærings- og helsepåstandene ikke:

- a) være uriktige, tvetydige eller villedende,
- b) reise tvil om andre næringsmidlers trygghet og/eller ernæringsmessige tilstrekkelighet,
- c) oppmuntre til eller overse overforbruk av et næringsmiddel,
- e) vise til forandringer i kroppsfunksjoner som kan gi opphav til eller utnytte frykt hos forbrukeren, enten i teksten eller gjennom bilder, grafikk eller symboler.

Med hensyn til

- a) anføres det ikke hvilken sammensetning som foreligger av fettsyrer og det angis særlig ikke sammensetningen av omega-3 og omega-6 fettsyrer, noe som basert på nyere undersøkelser synes å være av stor betydning . <http://www.bmj.com/content/346/bmj.e8707> (Det skal her anføres at erstatning av mettet fett med omega-6 fett ga en klar reduksjon i kolesterol, men samtidig en 70 % økning av kardiovaskulære hendelser.) (Påstand 1,2 og 3 under er etter vår vurdering brudd på disse bestemmelsene.)
- b) vil vi påpeke at kampanjen har som utgangspunkt at inntak mettet fett øker risikoen for hjerte- og kar- sykdommer. Vi kan ikke se at det er holdpunkter for dette.
- c) vil vi påpeke at det oppmuntres til et høyt forbruk uten at det synliggjøres noen risiko / konsekvens av et overforbruk.
- e) vil vi anføre at hele kampanjen spiller på frykten for hjerte- og karsykdom. Og det er ikke dokumentert at Vita Hjertego har noen effekt i forhold til å redusere hjerte- og karsykdom.

Påstander:

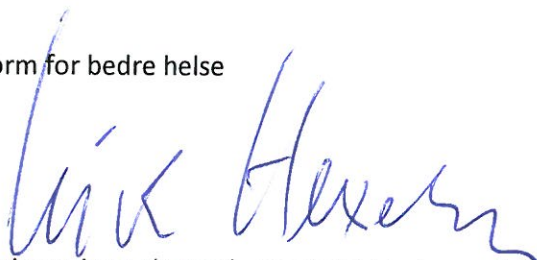
1. Påstand knyttet til navnet. Ved navnet "Vita Hjertego" påstår produsentent at produktet er godt for hjertet. Hvilke undersøkelser foreligger som gir grunnlag for en slik påstand? Er påstanden godkjent av Mattilsynet?
2. " Vita hjertego' er en serie produkter fra Mills som bidrar til et sunt og hjertevennlig kosthold." – vi kan ikke se at "hjertevennlig kosthold" er en godkjent påstand.
3. Produsenten angir at innholdet i Vita Hjertego er følgende:
" Bare råvarer av beste kvalitet benyttes i Vita hjertego' produktene slik at de har en helhetlig gunstig ernæringsprofil. Vita hjertego' serien er hovedsakelig basert på raps- og solsikkeolje. Det er den unike fettsyresammensetningen som er hemmeligheten bak Vita hjertego' sin kolesterolgunstige effekt. Produktene inneholder svært lite av de kolesteroløkende mettede fettsyrene, og mye av de kolesterolreduserende flerumettede fettsyrene. Solsikkeolje bidrar med et høyt naturlig innhold av vitamin E."

Hvilken fettsyresammensetning har Vita Hjertego og hva er det som tilsier at denne fettsyresammensetningen skal være spesielt kolesterolgunstig?

4. "vil man kunne oppnå en gunstig effekt på kolesterolnivået i blodet" – vi kan ikke se at påstanden "oppnå en gunstig effekt på kolesterolet" er en godkjent helsepåstand.
5. "Palmeoljen er nå byttet ut med andre vegetabiliske oljer, slik at fettsyresammensetningen i Vita Hjertego' plantemargariner er ytterligere forbedret fra januar 2012". I hvilken grad er prosessen for fremstilling av Vita Hjerter "omestring", og i hvilken grad kan en da eventuelt påberope seg gunstige helseeffekter? (Det vises her til Vitenskapskomiteen for mattrygghet sin uttalelse fra 2005 - <http://www.vkm.no/dav/4a660bf249.pdf>)

Vi vil be Mattilsynet vurdere om det er grunnlag for de helsepåstander som fremkommer i markedsføringen av Vita Hjertego. Vi vil særlig be om at det vurderes om det er dokumentert at Vita hjertego har en dokumentert hjertevennlig virkning, og hvis omestring er en del av fremstillingsprosessen, om det kan dokumenteres at produktet ikke har helseskadelige effekter.

Kostreform for bedre helse

Erik Hexeberg, lege, dr. med., spesialist i indremedisin

Leder av fagrådet for Kostreform for bedre helse